

slovo

Január

MESAČNÍK CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

1/2021

NOVOROČNÁ MODLITBA

■ GORAZD ZVONICKÝ

Rok sa stratil v hore
a po jeho stope
prichádza k nám nový
a na dvere klope.
Nech len voľne vstúpi
sťa zjav Rafaela,
lebo Európa ťažko ochorela.
Chladná ruka noci
všetko svetlo zháša.
Pomaž nás balzomom
ako Tobiáša,
lebo láska zhasla,
zvädli ideály.
Pod' k nám, dobrý Bože,
volajú ťa malí!...

Až jar zlatým lúčom
hrudy zo sna zbudí,
dopraj, aby zmizli
ľady zo srdc ľudí,
aby ruky otcov
v Božom požehnaní
štepili vinice
na výslennej stráni,
umlč piesne kovu,
ukoj hrmavice
aby zaspievali
v zboží prepelice,
utíš a skroť živly,
čo sa rozputnali!
Bože, ujmí sa nás!
Volajú ťa malí!...

Daj, aby po boku
príchodzieho roku
došli sme ku žriedlam
zázračného moku
načrpať nevinu
proti čiernej zlobe,
odpustenie pre tých,
čo si ľahnú v hrobe,
krstný dar úsmevu
všetkým nemluvniatkam,
otcom čestné ruky,
sväté srdcia matkám,
lebo mnohé srdcia
stvrkli v mŕtve skaly.
Bože, požehnaj nás!
Volajú ťa malí!...

Cesty pomotané,
znesvätená láska.
Víchrica buráca,
v sade jabloň praská,
život leží v rumoch
a na tieto trosky,
Pane, pomôž stavať
iný život – božsky...
Kým tvoj biely anjel
na dvere nám klope,
daruj vonnú palmu
trudnej Európe,
zapáľ vieru, lásku,
ožiar ideály!
Bože, nech sa stane,
ako prosia malí!

„ALE OVOCÍM DUCHA... JE NEŽNOSŤ“

■ DUŠAN HAVRILA

Vo svete fyzikálnych, matematických
či chemických vied sa dajú určité
veci, javy a procesy nejakým spôso-
bom zmerať, zvážiť, číselné zadefi-
novať, určiť ich smer alebo silu... Na
niektoré javy máme dokonca už vy-
tvorenú stupnicu či škálu do ktorej
vieme na základe sily a prejavu danú
skutočnosť vtesnať. Vieme vypočítať
silu a rýchlosť vetra, vieme vyrátať
tlak na milimeter štvorcový, vieme
vypočítať objem mnohých bežných
predmetov aj predmetov rôznych
netypických tvarov...

...ale ako by sme mohli vyrátať silu
a pôsobenie nežnosti?

Pred istým časom som čítal knihu
o rodičoch a deťoch, kde bolo napísa-
ne, že pohyb dieťaťa v lone matky je
ako nežný dotyk motýlich krídel. Ak
vám na tele pristane motýľ, vnímate
jeho váhu? Cítite jeho prítomnosť?
Ak si ho nevšimnete zrakom, ťažko
zaregistrujete jeho prítomnosť.

V moderných slovníkoch nájdeme
niekoľko zaujímavých významov
tohto slova. Nežnosť je väčšinou
v spojení s nejakým prejavom, ako
napríklad útlý, plný nehy, jemný,
citlivý či láskavý. Dokonca aj spolo-
čensko-politická situácia v roku 1989
dala svojmu prejavu pomenovanie:
nežná revolúcia...

Tieto výrazy nám dokresľujú
zmysel a podstatu nežnosti nielen
ľudskej, ale aj biblickej, a tak i Božej.
„Z biblického pohľadu je termín
„neha“ odvodený z aramejského
slova, ktoré predstavuje lono mat-
ky. Žena, matka – nežné pohlavie
svetovej populácie, ktorá nosí vo
svojom lone dieťa, prezentuje niečo,
čo je najnežnejšie, čo môže existovať.
Biblia často používa obraz matky ako
metaforu pre vyjadrenie Božej nehy.
Ako matka miluje svoje dieťa, tak
Boh miluje ľudí.“

Ak teda má byť v našom kresťan-
skom a ľudskom prejave nežnosť, tak
Božia nežnosť nám musí byť dosta-
čujúcim vzorom. Dostojevskij nazval
nežnosť „silou pokornej lásky“.

V ekumenickom kontexte treba
povedať aj to, že v moderných deji-
nách si pápež František z nežnosti
urobil jeden z pilierov svojho pon-
tifikátu, aby povzbudil ľudí k tomu,
aby vo svete násilia, hrubej sily,
ničenia ľudskej dôstojnosti a vzájom-
ného ubližovania povzbudil ľudí
k takým aktivitám, z ktorých by ľu-
dia nemali strach, a v prejave kresťan-
skej nežnosti aby tak prinavrátili
svetu ľudskú tvár.

Premýšľajme o sile, vznešenosti
a praktickom uplatnení nežnosti
v každodennom živote, premýšľajme
o jej hodnote a možnostiach, ako
prostredníctvom nežnosti vieme me-
niť tento svet a život k lepšiemu. ■

ZAMYSLLENIE

O NEŽNOSTI

■ ANDREA KOREČKOVÁ

“Ježiš sa vzpriamil a riekol jej: Žena, kde sú? Nikto ťa neodsúdil?” (Ján 8,10)

Vianočné príbehy v nás doznievajú, pookriali sme na duši a môžeme pokračovať tam, kde sme prestali. Biblický text z Jánovho evanjelia nás v tom môže trochu pozastaviť a pozvať premýšľať nad nazaretským príbehom z iného uhla.

Nanovo sa môžeme pozrieť na Jozefa a jeho vnútorné rozpoloženie. Rozviesť sa s Máriou verejne alebo v tajnosti? Máte pravdu, ešte neboli oficiálnymi manželmi, ale aj zasnuby sa v židovstve považovali za manželstvo. Znova k otázke: poslať Máriu k otcovi a nepriamo vydať pokyn k jej ukameňovaniu alebo ju poslať v tajnosti s rozvodovými papiermi? V každom prípade sa našli takí, ktorí “čistili” národ od rušiteľov Zákona. Nabádal ich k tomu Mojžišov zákon (5M 22,23-27). Jozef na anjelov pokyn prijal Máriu za svoju manželku, a to ostatné máme v čerstvej pamäti.

Inak mohla skončiť žena hriešnica prichytená pri cudzoložstve. Zákon je zákon. Takéto nemravnice je potrebné ukameňovať. Aj v tomto prípade zasiahne Boh a poukáže na iný rozmer Zákona. Kto z vás je čistý pred Bohom? Príbeh sa tu nekončí, ale vstupuje do hlbších rozmerov. Je-

žiš neodsudzuje hriešnu ženu, pozná dôvody, ktoré ju k tomu donútili. To, čo je ľudským očiam zakryté, Bohu je zjavné. V kritických momentoch sa rodia veľké veci. Človeku je daná šanca na nové začiatky a na nové chápanie situácií. Vyplýva to z príbehu o hriešnici, aj o zástupoch, ktoré vyučoval Ježiš v chráme a ktoré bolo násilne prerušené učiteľmi Zákona. Vyplýva to aj z vianočného príbehu.

Ľudské životy končia inak, keď do nich zasiahne Boh, než ako keď zasahuje človek v mene Boha. Ten Boží zásah je plný súcitu, lásky a porozumenia. Naplna ubolenú dušu pokojom. Ponúka možnosť začať odznova. Podobne sa cítila žena, ktorej bolo povedané: „Choď a už nehreš!” (v. 11) S otcovskou nežnosťou pristupuje k nám v každom okamihu s pozvaním „Poď ku mne. Ukážem ti iný uhol pohľadu na veci, ktoré sa dejú v tvojom živote. Uľaví sa ti”. ■

HUDOBNÉ OKIENKO

■ ANDREA PETRÍKOVÁ

Evanjelické duchovné piesne po stáročia nielen formovali kresťanskú identitu na individuálnej či spoločenskej úrovni, formovali etické správanie, ale významne ovplyvnili aj vzdelanosť a kultúru spoločnosti.

My, slovenskí evanjelici, sme prázdom hrdí na bohatstvo našich du-

chovných piesní, ktoré v súčasnosti reprezentuje Evanjelický spevník, ktorý obsahuje presne 700 notovaných piesní. Repertoár slovenských evanjelických duchovných piesní je rozsiahly a pestrý. Evanjelický spevník je charakterizovaný pluralitou piesní a spevov z rôznych období a tradícií. Obsahuje piesne na všetky príležitosti cirkevného roka. Počet a obsah piesní je bohatý, vieroučne správne zameraný a básnicky i melodicky kultivovaný. Sú tam piesne radosti i smútku, piesne chvál, ale i pokánia. Autori týchto piesní pochádzajú z období počnúc stredovekom až po súčasnosť. Mnohí boli a sú významnými ľuďmi, ktorých poznáme nielen na Slovensku, ale aj v Európe či na celom svete.

V tomto príspevku sa bližšie zameriame na piesne povianočného obdobia, konkrétne piesne novoročné. Z autorov týchto piesní treba spomenúť mená ako M. Braxatoris, Š. Leška, P.J. Šramko, P.O. Hviezdoslav, ale aj emeritný biskup VD Július Filo, st.

Jednou z piesní, kt. spievame v našich kostoloch počas nového roka je aj pieseň s názvom „Ľud Boží, vitaj nový čas“ (ES 74). Jej autorom je už vyššie spomínaný brat Július Filo, st. Pôsobivá je nielen svojou melódiou, ale aj slovami, ktoré vystihujú práve novoročný čas.

Slová uvedenej piesne sú pre nás výzvou. Vyzývajú nás k spoločnej chvále a vďake za nový čas a nový

rok („vzdaj chválu, ďakuj milému, Otcovi večnému“). Táto pieseň nám napriek všetkým negatívnym okolnostiam, ktoré nás môžu postihnúť („ak ťa aj búrky predesia“), zároveň dáva silu a vieru do ďalšieho nového roka („Ver, v novom roku Kristus Pán po cestách viesť ťa bude sám“).

Posledná strofa nás povzbudzuje k prekonaniu strachu z búrok. Čo to pre nás znamená? Každý z nás má určite nejakú skúsenosť so strachom. Božie slovo a taktiež aj slová tejto piesne nás však uistujú, že strach sa dá premôcť. Ako? Vierou. („Ver, v novom roku Kristus Pán...“). Veriť, že Knieža pokoja stojí pri nás. Premôžme teda strach a neváhajme volať Ho, prosieť Ho o pomoc, vzdať Mu chválu a vďaku. Dovoľme Mu vstúpiť do nášho života a vytvoriť pre Neho miesto.

Nechajme sa teda aj v tomto Novom roku viesť naším vodcom a záchrancom, ktorým je Pán Ježiš. Kiež by sa pre Neho rozhodli všetci. ■

MÍLNIKY REFORMÁCIE - JANUÁR 1521: OHEŇ PROTI ANTIKRISTOVI

■ LUBOSLAV BEŇO

Decembrové udalosti pred 500 rokmi, keď Luther odvážne verejne spálil pápežskú bulu, nemohli ostať bez odpovede. Dosiaľ bolo neslýchané, aby sa niekto postavil

proti uznávanej hlave cirkvi.

Wittenberský profesor sa tým defínitívne rozišiel s Rímom. Pápežovi uprel legitimitu v posudzovaní viery a prastarý zaužívaný systém vlády rímskej cirkvi nad celým západným kresťanským svetom vyhlásil za ničotný. Aj keď hneď na začiatku nezískal podporu niektorých vtedajších profesorov najmä z právnickej fakulty, pre ktorých kvôli uznávanému rímskemu právu bol príťažlivý aj systém pápežskej cirkvi, predsa len táto odvaha získavala čoraz viac priaznivcov.

Vzápätí, 3. januára 1521 bola vydaná nová bula Decret Romanum Pontificem pápeža Leva X., ktorá nad nemeckým odbojníkom vyslovila pápežskú kliatbu a exkomunikáciu. 18. januára sa Lev X. obrátil pápežským breve, výnosom na nového rímskonemeckého cisára Karola V., aby bola nad Lutherom vyslovená aj ríšska kliatba. Tá by znamenala zákaz akejkoľvek verejnej činnosti a zároveň život ako vyhnanca, nepriateľa ríše. Kliatba mala byť vyslovená na ríšskom sneme, ktorý cisár zvolával práve koncom januára do Wormsu. Snem trval až do mája. O ňom zas nabudúce.

Koncom 20. storočia v rámci tzv. katolícko-luteránskeho dialógu (z ktorého vzišlo známe Spoločné vyhlásenie o ospravedlnení z októbra 1999) vzišla z evanjelickej strany požiadavka na Vatikán o zrušenie buly Leva X. z januára 1521 a násled-

nú rehabilitáciu Luthera. K ničomu takému však dosiaľ nedošlo, i keď aj na katolíckej strane sa prebúdza živý záujem o jeho dielo. Sám som sa 5.10.2017 zúčastnil vedeckej konferencie o Martinovi Lutherovi na katolíckej teologickej fakulte v Košiciach. Medzi asi 70 účastníkmi sme okrem jedného hosťa nemeckého profesora boli iba 3 evanjelici. To, čo odznelo tam, ukázalo, že skutočne je ten záujem veľmi veľký a Luthera si dnes v mnohom vážia aj v katolíckom teologickom svete. ■

ČAKÁ NÁS HISTORICKY JEDINEČNÁ SKÚSEŇ

■ IVAN ELKO, GENERÁLNY BISKUP

Bratia a sestry, na jeseň 2019 prijal parlament zákon o podpore činnosti cirkvi. Zároveň vláda prijala opatrenie na automatické zvyšovanie minimálnej mzdy. Výška štátneho transferu nedokáže pokryť nároky na zvyšovanie miezd farárov a pokrytie celej spoločnej služby cirkvi; teda náklady na naše spoločné projekty, programy, podujatia, činnosť výborov a orgánov cirkvi, réžiu biskupských úradov, platy zamestnancov ústredia a náklady na stravné lístky duchovných. Zodpovednosť za pokrytie celých nákladov na svoju činnosť nesú cirkvi samy.

K tomu je tu minimálne tridsať rokov oprávnené znejúci hlas duchovných, že si zaslúžia slušné platy

a dôchodky. Zistili sme, že ak by sme mali vyplatiť kaplánovi zvyšujúcu sa minimálnu mzdu a ostatným duchovným mzdu primerane navyšovať, potrebovali by sme približne 1,5 milióna eur navyiac. Čo bolo v možnostiach cirkvi urobiť, urobili sme už pre rok 2020. Potrebujeme však viac našich vlastných peňazí na dofinancovanie nákladov na činnosť cirkvi. Českobratri evanjelici takéto dofinancovanie poznajú už 27 rokov. Rovnako evanjelici na Sliezsku, v Poľsku a Maďarsku. My sme zmeškali.

Pripraviť v rámci jedného roka riešenie, diskutovať ho, vysvetľovať a motivovať k pridaniu sa, je jedna vec. Pripraviť ho v atmosfére malej občianskej vojny, ktorú máme v cirkvi, a byť komunikačne obmedzení korunou, je téma sama osebe.

Prišli však obavy, ako cirkevné zbory unesú nároky na odvody do spoločného fondu. V celej nahote sa nám odkrýva fakt, že obrovské množstvo našich členov obmedziло kontakt s cirkvou na zaplatenie cirkevného príspevku päť eur ročne. Mnohí ho neuhradia vôbec. Zbory zápasia s permanentným nedostatkom prostriedkov. Je sprievodným znakom hlbokkej krízy, ktorou je zasiahnutá naša cirkev. Netrvá rok ani desať rokov. Jeme trpké ovocie toho, na čo upozorňovali už naši otcovia. O to väčšia vďaka patrí tým, ktorí pochopili a s úplnou samozrejmosťou finančne podporujú svoju milovanú

cirkev.

Súvislosti sú teda veľmi komplikované. Zostáva tu však naša cirkev, ktorá koná svoje misijné, katechetické a diakonické poslanie. Neskladá porazenecky ruky, naopak, chce ich dvíhať k väčšej aktivite! Potrebuje však viac peňazí pre svojich duchovných. Jej orgány pracovali a pripravovali riešenie. Synoda uprednostnila návrh Združenia evanjelických duchovných, ktorý sa javí ako solidárny ku slabším. Začne platiť v roku 2021, a ak sa Fond finančného zabezpečenia ECAV začne korektné plniť, farári a celá cirkev pocítia jeho efekt.

Áno, chápeme, že v našej cirkvi žije množstvo ľudí, ktorí nemajú nazvyš. Takí sú však aj v iných cirkvách a mnohokrát nás prekvapujú svojou dobročinnosťou. Každý môžeme premýšľať nad tým, koľko peňazí sme si dlhodobo zvykli vyčleňovať na svoj cirkevný zbor a svoju cirkev. Koľko pre seba, na svoj voľný čas a záľuby. A kto asi boli tí, ktorí náklady na činnosť cirkvi vždy nejako zatiahli za nás.

Milí moji, keby išlo o zázraky. Ale ide možno o desať eur pre svoju milovanú cirkev navyiac. Naši predkovia, na ktorých sa odvolávame, mali neporovnateľne menej ako my. Čo by asi povedali na našu diskusiu a obavy? Dovoľujem si Vás požiadať o Vašu trpezlivosť, pochopenie a vernosť. Bude to spočiatku možno bolieť, ale verím, že sa časom pre-

svedčíme, že spoločný fond prináša dobré ovocie. Dokonca, že cez väčšiu finančnú zainteresovanosť aj viac osobne oceníme, čo naša cirkev žije a robí dnes.

Čaká nás teda historicky jedinečná, nová skúsenosť. Nevzdajme to, dokážme sa. Myslím na Vás všetkých a na tie miesta a príležitosti, kde sme sa v tomto roku mohli stretnúť. Mám Vás rád a mám rád našu cirkev. Milosť Pána Ježiša Krista, láska Božia a účasťenstvo darov Ducha Svätého, so všetkými nami! ■

PS: Článok bol napísaný pred Vianocami 2020.

VIANOČNÉ SČÍTANIE 1+1

■ PETER MIHOČ, BISKUP VD

V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vládárom bol Kyrenios. Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska, do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z rodu Dávidovho, aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v požehnanom stave... (Lukáš 2,1 -7)

Milé sestry a bratia, peniaze vraj hýbu svetom, a práve kvôli nim Augustus uviedol na prvé Vianoce

do pohybu celú ríšu. Sčítanie ľudu, ktoré prikázal a ktoré sa konalo raz za desať rokov, bolo impulzom k pohybu mnohých rodín. Augustus ako cisár potreboval mať presný prehľad o počte daňovníkov a takto prognózovať finančné príjmy pre ďalšie obdobie. Nakoľko sa sčítanie odohrávalo v rodisku ľudí, na prvé vianočné sviatky boli mnohé rodiny spolu.

V koľkých súvislostiach je tento obraz podobný dnešnej predvianočnej dobe a bude podobný aj roku 2021, keď sa v našej krajine taktiež po desiatich rokoch uskutoční nové sčítanie obyvateľstva.

Dnešný predvianočný moderný cisár uvádza do pohybu mysle ľudí. Peniaze aj dnes hýbu svetom a predvianočný čas je pre mnohých obchodníkov zlatou etapou roka. Už od októbra sa nás snaží reklamne a marketingovo presvedčiť o dôležitosti rôznych vecí, ktoré vraj neodbytné patria ku skutočným Vianociam. Dnešný mediálny cisár diktuje, kam je nutné ísť, čo kúpiť, čo ponúknuť, a v akej zľave, aby to ľudí dvihlo zo stoličiek a jeho pokladnica sa naplnila. Ak je tvoja pokladnica prázdna, stačí sa zaúverovať a prežiť skutočné Vianoce.

Pred Vianocami sa hýbe celý svet aj z iného dôvodu. Členovia rodín roztúlaní do rôznych kútov sveta hľadajú svoje rodisko, aby v kruhu svojich najbližších prežili čas Vianoc ako sviatky rodiny. Určite, rodina je vzácny Boží dar, byť v jej kruhu

počas Vianoc je vzácna chvíľa. Na Vianoce si jej hodnotu zvlášť uvedomujeme. Ale prvé a skutočné Vianoce sa odohrali mimo pozornosti betlehenských rodín. Za ich dverami sa diali sväté veci, ktoré im unikli.

Počas skutočných Vianoc sa totiž svet má zastaviť a vnímať pohyb Božieho sveta. Tento svet sa dal do pohybu, lebo Boh neprestal počítať s ľudským pokolením. Vianoce – to je sviatok Božieho sčítania ľudstva, kedy nám Boh jasne dokazuje, že s nami počíta, že naše životy, rodiny majú v Jeho očiach hodnotu Jeho Syna. Vianoce sú o poznaní, že Stvoriteľova ruka má spočítané nielen naše vlasy na hlave, ale tá istá ruka v nás chce tvoriť a zrodiť nový život. Tento pohyb naplňa Vianoce niečím pravým a skutočným. Vianoce sú preto svätou a tichou nocou, lebo v Betleheme sa svätý Boh oddelil pre nás ľudí. vzdal sa svojej slávy a čistoty, aby zostúpil do našej nečistoty a špiny, do maštale, do skromnosti, aby nás obdaril hojnosťou pravých hodnôt.

Toto vianočné obdarovanie neprežili spiace rodiny, ale pastieri, ktorí v noci bdeli. Ľudia na okraji spoločnosti, s ktorými nik neráta. Ich nočné bdenie sa stalo mostom, ktorým vstúpila vianočná zvesť do ich života, zarezonovala v ich duši a zrodila z nich prvých vianočných ľudí. Narodný Kristus sa stal súčasťou ich života, a tak o nich začalo platiť 1+1. Už neboli sami, nepatrili len sami

sebe, nemysleli len na seba, ich svet sa prestal točiť okolo nich. Na Vianoce našiel človek pravého Človeka splodeného z pravého Boha. Vianoce sú rovnicou 1+1, ty a Boh, tvoje srdce a Božie srdce, Božie narodenie a tvoje prijatie, poznanie Boha a tvoja viera, slovo a telo – alebo – Slovo, ktoré sa stalo telom, aby prebývalo medzi nami a v každom z nás. Túto rovnicu ohlasuje cirkev už tisícročia.

Vianočné riziko však spočíva v tom, že si zameníme znamienka, a že v mnohých rodinách je vnímané Božie plus ako veľké mínus. Potom platí: 1 - 1 = 0. Bez Boha sa totiž stávajú prázdny. Boh počíta s nami, len či my počítame s Ním.

A to každodenne. Som vďačný Bohu, že život našej cirkvi je v mnohých oblastiach svedectvom, že Kristus sa stal súčasťou rodiny našich cirkevných zborov, kde sa pracuje so všetkými generáciami. Evanjelické školstvo sa procesom vzdelávania snaží nenásilne prinášať rôzne možnosti stretnutia s Kristom mladej generácii. Som vďačný za množstvo diakonickej práce a sociálnej pomoci tej generácii, s ktorou sa v dnešnej dobe už málo počíta. Službou lásky a konkrétnej pomoci je Kristova láska vnášaná do prostredia samoty, ťažkých životných zápasov o telesné, či duševné zdravie. Prajem si však, aby sme s Kristom počítali aj v našich rodinách a manželstvách, aby cez pôsobenie jeho Ducha sa uzdravovali vzťahy, nachádzala cesta

odpustenia, zmierenia, prinášania obetí a takto sme Ho ako vianočný dar prinášali do odlahlých kútov dnešného sveta.

V priebehu februára 2021 sa v našej spoločnosti uskutoční sčítanie ľudí. Táto udalosť sa taktiež opakuje pravidelne každých desať rokov. Súčasťou sčítacích formulárov bude aj otázka vierovyznania. Aj tu sa ukáže, či v živote počítame s Bohom, či vianočné Dieťa má alebo nemá miesto aj v našich rodinách. Bude sa stáť pred rozhodnutím, ktoré sa môže stať svedectvom okolitému svetu: vyznanie alebo bez vyznania. Vianoce bez vyznania sú Vianocami bez Boha. Ak platí 1 - 1, potom centrom pozornosti a meradlom všetkých vecí je človek. Svet sa odvíja od jeho predstáv a túžob, ktoré v živote uznáva. Predstavy a túžby sa rodia z jeho ega. Lenže na tomto svete nie sme sami a náš život je denným stretom rôznych predstáv, záujmov a túžob. Preto sa náš svet stáva priestorom boja o prežitie. Vianoce sú však inou cestou, ktorú nám ukazuje Boh. Sú svedectvom, že pozemské nie je cieľom, ale cieľom je nebeské. A to nebeské chce prebývať už tu na zemi cez Božiu prítomnosť v nás.

Nech aj budúročné sčítanie je pre nás príležitosťou ukázať okoliu, s kým v živote rátať. Tu nejde len o štatistické dáta a čísla, či o nový štátny zákon o financovaní cirkvi, zmyslom nie je ani vytvoriť dojem

kvantitatívnej väčšiny, s ktorou sa musí v spoločnosti rátať. V Božích očiach nie sme suché čísla ani štatistické dáta, máme oveľa väčšiu hodnotu – hodnotu vianočného príbehu, ktorý sa udial aj kvôli nám. Boh s nami ráta, vyznajme s bdelosťou v srdci, že rátať aj my s Ním. Nech nám betlehemské Dieťa neustále pripomína skutočnosť, že Boh s nami počíta v časnosti, aj vo večnosti. ■

PS: Článok bol napísaný pred Vianocami 2020.

DECEMBER V ČERVEJ ZÓNE

■ LUBOSLAV BEŇO

Pochopiteľne, aj pre cirkev sa toto naše obdobie stalo historickým okamihom, ktorý mimoriadne poznačil život v našich spoločenstvách. Už od marca celé Slovensko beží v špeciálnom režime väčšinou núdzového stavu. Neznamená to, že sa aj v minulosti cirkev nemusela vyrovnávať s epidémiami a pandémiou. Ako do svedčujú historici, v časoch tragického moru, ktorý postihoval najmä mestá, sa ľudia, ešte tak nepoznačení sekularizáciou ako dnes, utiekali k Pánu Bohu tak, že sa kostoly zaplnili viac, než obvykle. Aj morový stĺp Immaculata na Hlavnom námestí v Košiciach z roku 1723 je svedectvom o náboženskom vzťahu vtedajších Košičanov. Je zasvätený

Panne Márii, čo miestni protestanti nemohli nijako prežrieť a skončilo to aj aférou, keď vtedajší kalvínsky farár pripevnil na sochu hanlivý nápis a následne sa dostal do väzenia. Podobná zbožná vrúcnosť vzrástla aj pri epidémiách cholery.

Dnes je situácia celkom iná. Kým v minulosti nevedeli, čo stojí za chorobou, dnes vieme veľmi dobre, že pôvodcom je vírus a vieme aj, ako sa šíri. Preto i cirkvi zodpovedne pristúpili k situácii a prijali opatrenia vlády Slovenskej republiky. V roku 2020 sme mali dvakrát nariadené zatvoriť kostoly a tretíkrát nastala veľmi podobná situácia na konci decembra, keď sa síce kostoly celkom nezatvorili (to až náhle zo dňa na deň, od Nového roka), ale väčšina cirkevných zborov sa rozhodla od 4. adventnej nedele prejsť do režimu bez spoločných bohoslužieb.

My sme sprvu uvažovali podľa možnosti, aké opatrenia obsahovali (obsadenosť kostolov na 25%) pozvať ľudí s akýmsi miestenským spôsobom, ktorý sme už pripravovali na internetovej stránke nášho cirkevného zboru. Ale potom, po odporúčaní z viacerých strán sme kostoly zatvorili aj my hneď po 4. adventnej nedeli.

Dovtedy sme mali vlastne mesiac bežných bohoslužieb, medzi ktoré počítame aj adventné večierňové bohoslužby. Ostatné aktivity sa konali iba cez sociálne siete. V decembri dokonca narýchlo zasadalo aj zboro-

vé presbyterstvo na svojej porade.

Vianoce sme teda prežili už iba doma. Na nedeľu po Vianociach sme na fare síce pripravili kázeň a s pomocou mnohých ochotných ľudí sa distribuovala do domácností, no so sviatočnými bohoslužbami sme videli distribúciu ako veľmi problematickú. Preto sme sa rozhodli pripraviť videobohoslužby, ktoré je možné si pozrieť na internete.

No poviem vám otvorene, aspoň čo sa týka ich prípravy, že je to veľmi časovo náročné. Kázeň sa musí pripraviť tak či tak, v tom rozdiel nie je. Ale potom ju nahráť a pripraviť na internet s tým, že máme len minimálne technické vybavenie. Všetko bolo vlastne nahrávané cez mobilný telefón. Potom to v počítači zostrihať v jednoduchom programe, zostrihať nahráť, umiestniť na internet. To boli celé dlhé hodiny práce. Veríme, že aspoň takto sme mohli byť s vami a doma ste mohli zažiť aspoň takto vianočnú atmosféru pri Božom slove. Kto nevidel, stále si môže pozrieť na stránke nášho cirkevného zboru.

Napokon, bola to výzva pre celú cirkev. Ako sledujem, tejto výzvy sa chytila asi stovka cirkevných zborov. Iste, takáto nutnosť nás posunula v možnostiach, do ktorých by sme nikdy nešli. Žiaľ, situácia vyzerá takáto na dlhú dobu. Zatiaľ je síce vyhlásená iba do 24. januára, no už teraz čísla nasvedčujú, že sa termín bude posúvať rovnako, ako to už urobili mnohé iné krajiny sveta.

Prosíme za nás všetkých Pána Boha a obraciame sa aj na vás, buďte ostrážití, dávajte si pozor na klamlivé a zvodné informácie, doba nie je dobrá. Váš farár. ■

KAZATEĽSKÉ

OBHLIADNUTIE ALEBO...

■ PÁR NOVOROČNÝCH, DRZÝCH A (NE)VTIPNÝCH POZNÁMOK FARÁRA ROMANA DOVALU

1. Počas minulého roka som sa naučil jednu vec. Zahryznúť si do jazyka! Asi aj preto bola väčšina mojich kázní úplne bezzubá.
2. Uvedomil som si, že čím viac sa snažíš, tým viac ľudí si pozrie video práve s iným kazateľom.
3. Keď je kostol zatvorený, väčšina si myslí, že by ho mali otvoriť. Ak je otvorený, väčšina si myslí, že je zatvorený.
4. Dal som si pár novoročných predsavzatí. Pár z nich som zároveň predsa vzal radšej späť.
5. Čím viac skopírovaných prianí k Novému roku dostaneš alebo odošleš, tým väčšia je šanca, že bude medzi nimi aj jedno naozaj zo srdca.
6. Silvestrovské ohňostroje boli tentokrát úplne že extrémne. Pravdepodobne si ľudia kompenzovali frustráciu z hodnovernosti antigénového testovania.
7. Na Slovensku sú ľudia veľmi šetrní! Pán Boh im dal rozum, ale oni ho radšej nepoužívajú, nech vydrží čím

dlhšie.

8. Lepšie je vstúpiť do nového roka s optimizmom, ako s prehnanými pozitívnymi očakávaniami.

9. Vraví sa, že priveľa duchovnosti škodí. Ale aj primálo nie je veľmi na osoh.

10. Ľudia sa tešia, že nový rok bude lepší ako ten predchádzajúci. Zatiaľ to vyzerá tak, že sa naozaj máme na čo tešiť.

Pán Vás žehnaj a ak vám aspoň jeden príspevok z desatora (ne)vtipných a drzých postrehov kazateľa (ne)optimistu vyčaril úsmev na tvári, hoci i rozpačitý, tých mojich 10 minút za počítačom nebol stratený čas! Krásny deň! ■

Autor je evanjelický farár v Badíne.

SVIATOK ZJAVENIA / ZJAVENIE TROCH KRÁĽOV

■ BRANISLAV PEKO

Užiť si. Nelezie vám toto spojenie na nervy? Užili ste si tento deň, spoločný obed...čas v kostole? A čo všeobecne: sviatky. Priznávam, že akosi nevenujem pozornosť kalendáru, lebo mobil budí od pondelka do piatku v nastavenom režime. A ak nebudí, je voľno - víkend. A zrazu zistíme, že včera bolo napr. 31.10. a ja nič - hanba.

So sviatkami ako Vianoce je to

však iné, tie sa akosi prehliadnuť nedajú. Po tom všetkom, čo treba (ak podľahneme tlaku okolia) kúpiť, uvariť, no jasné zabaliť, teda ak máte ešte akú takú energiu... Užívate si ich? Ideme do kostola na Štedrý večer, 1.sviatok, Štefana, Zjavenie... je tých sviatkov naraz akosi veľa. Ak mám pravdu povedať, od zmeny času sa teším na troch kráľov, lebo na tri krále o krok ďalej... No ozaj je to o tých troch?

V evanjeliu sa spomínajú iba mudrci od východu, vtedajšia Perzia, možno Média, Chaldejsko alebo Arábia. To, že boli traja, je pravdepodobne len tradícia podľa troch darov. Isté však je, že požívali veľkú úctu, keďže sa zaoberali skúmaním hviezd. Ich mená Gašpar, Melichar, Baltazar poznáme až od 12. storočia, kedy ich tak pomenovali na Parížskej univerzite. A čo vieme o hviezdach? Pravdepodobne išlo o prekrytie dvoch veľkých planét Saturna a Jupitera a odohralo sa to v súhvezdí Ryby. Každá hviezda alebo planéta mala v predstavách starovekých národov akýsi dopad na udalosti na zemi. Saturn naznačoval, že sa narodil vládca, Jupiter naznačoval, že je to súčasne Boh a súhvezdie Ryby naznačovalo, že sa to odohrá v Izraeli. Tak teda čo s tým sviatkom? O čom je? Vo východnej cirkvi sa slávia v tento deň 6.1. Vianoce - pravoslávny obrad, západný obrad ich má 25. decembra.

A tak 6.1. sa slávi chvíľa, keď sa

Kristus dal poznať ako Boží syn mudrcom a cez nich vlastne všetkým národom. Okrem tohto zjavenia si východný obrad pripomína ďalšie dve zjavenia: Ježišov krst - zostúpenie Ducha Svätého na Ježiša a Otcovo svedectvo o Synovi a Ježišov zázrak - premenenie vody na víno (Ján 2,1-11).

Mňa zaujala jedna vec, keď mudrci prišli a klaňali sa dieťaťu v nejakej chatrnej ubytovni. Z hviezd zistili narodenie kráľa, Mesiáša, a dali si tú námahu Ho nájsť. My vieme o Ježišovi teraz už všetko, nemusíme dlho, strastne putovať, skúmať hviezdy... Ide o to klaňanie sa. Prichádzame za Pánom Ježišom, aby sme mu vzdali úctu, klaňali sa mu? Alebo ho máme za automat na priania: Pane, daj nech... ■

ADVENT, VIANOCE, KONIEC ROKA 2020

■ DANIEL GODUŠ S MANŽELKOU LUCIOU A DCÉROU JÚLIOU

Milí čitatelia nášho zborového časopisu, určite ste mali posledný mesiac v roku taký, ako nikdy predtým. Alebo možno z iného uhla pohľadu. Tento posledný mesiac si nikto takto nepredstavoval. Ako prišla pandémia do našich životov, tak aj všetci veríme, že z nich odíde. Verím, že je to prianie nie jedného, ktorý tento môj článok čitate. Tak nám neostáva nič iné, len sa za to modliť a dať

to do Božích rúk. (Priestor pre Vaše modlitby).

Posledný mesiac v roku, December a možno aj čas celého Adventu som prežíval ja osobne so svojou rodinou v nádeji, že máme možnosť navštevovať Služby Božie a tak aspoň v tomto tie Sviatky budú a sú ako stále. Nevedel som si predstaviť pomyslenie, že na Štedrý Večer nepôjdeme tradične do kostola. A stalo sa. Advent bol posledným časom príprav na Vianoce v kostoloch. Som rád, že sme mohli byť na Večeri Pánovej. To bola bodka kostola v starom roku.

Vianoce sme prežili v kruhu rodiny, so Službami Božími pred televíziou. Vravil som si „no super, ako sme dopadli.“ No na druhej strane. Nebolo to aspoň o Božej prítomnosti v našich rodinách? U nás bolo. Síce našu rodinu stretla pandémie veľmi z blízka, kde sme sa viacerí nakazili, ale vravím si, „asi to tak Boh chcel.“ Ja osobne som prežil a prežívam blízkosť mojej novo založenej rodiny v 24 hodinovom kontakte od 23. 12. do dnes a bude končiť 13. 1., kedy nám končí karanténa. Byť viac

s manželkou a dieťaťom si myslím že nie je tak na škodu. Počuť od rok aj niečo starého dieťaťa tak často „tatic“ je pre mňa Božím darom. Tráviť možno dookola rovnaké chvíle keď si čítame tie isté knihy o zvieratkách je už „obohraté“ ale je to aj tak dobré a prospešné pre všetkých nás. Neostáva mi nič iné ako ďakovať za Vianoce 2020.

V závere roka máme aj Silvester. Ako ho zvyknete tráviť vy? My s rodinou, priateľmi pri spoločných hrách a aktivitách. Náš Silvester 2020? Bol o už spomínanom čase v trojici s najbližšou rodinou. Čakali sme na výsledky PCR testu ktorý som absolvoval 31.12. v Košiciach. Vedel som, že výsledok bude najskôr 1.1. v popoludňajších hodinách. Preto akákoľvek blízkosť iných osôb ako sme v domácnosti neprichádzala v úvahu.

Týmto som sa chcel s Vami podeliť o môj, náš posledný mesiac v roku 2020. Prajem Vám, aby ste sa pozerali spätne na tento mesiac ako na mesiac, ktorý ako aj iné nám dal sám Pán Boh zo svojej milosti. ■

VOLNÝ ČAS

■ PRIPRAVILA: MÁRIA HREHOROVÁ

ROZMÝŠĽAJ HLAVIČKA

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE

PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ

JANUÁR 2021

Milí naši bratia a sestry!

A opäť sme sa dostali do situácie, keď sú kvôli opatreniam zastavené klasické stretnutia v cirkvi. Zase sa nebudeme stretávať fyzicky na bohoslužbách ani iných aktivitách až do odvolania. Bude-me sa snažiť konať cez sociálne siete viaceré stretnutia.

Preto vás pozývame na stretnutia besiedok, konfirmandov, dorastu, mládeže, rodiniek...

... a stretnutia s Deborou, ktoré máme už tretí mesiac pre sestry, býva na internete každý prvý pondelok v mesiaci o 19.30. Prihlásiť sa dá u nás, na fare, treba sa nám ozvať.

Premýšľame aj o biblickej hodine takisto na sociálnych sieťach, ak bude záujem, každý štvrtok večer o 19.00 hod.

Pre krsty, sobáše a pohreby platí obmedzenie počtu osôb do 6 ľudí v kostole pri dodržaní ďalších mimoriadnych hygienických opatrení. Vieme, že je to ťažké, ale vychádzajme si, prosím, navzájom v ústrety!

Vaši farárovci

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Daniel Goduš, Lucia Godušová, Janette Peková, Milan Vojtko **Grafika:** Ora et Labora et Lege s. r. o. **Ročník:** XXV. **Číslo:** 1 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45 **Mobil:** 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad) **Web:** ecav.rankovce.sk **Obálka:** Ilustračný obrázok.